

Czy wiesz,że wraca sezon kleszczy i dlatego łatwo przegapić ukąszenie kleszcza

Kleszcze są wszędzie! Jeszcze kilka lat temu mówiło się o epidemii wśród pracowników leśnictwa. Teraz już wiemy że kleszcze występują nie tylko w lasach, lecz również w parkach miejskich, działkach czy ogrodach. Według badań Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie praktycznie cała Polska jest rejonem endemicznym dla boreliozy.

W Polsce od 2013 r. zauważalny jest stały wzrost liczby przypadków chorób przenoszonych przez kleszcze, głównie **boreliozy**. Choroba latami, może siać spustoszenie w organizmie powodując ciężkie dla zdrowia powikłania. Chorzy na boreliozę apelują i przypominają, że choroba każdego roku w sezonie wiosenno-letnim zbiera swoje żniwo.

Wiele osób nie wie, że cierpi na boreliozę, bo jest ona nazywana „wielkim imitatorem” - naśladuje bowiem wiele różnych schorzeń o podłożu reumatycznym lub neurologicznym. Jej rozpoznanie nie jest więc łatwe, ale wykorzystując **testy diagnostyczne** - możliwe, dodatkowo we wczesnym etapie.

Wielu pacjentów nawet nie podejrzewa, że ich objawy mogą być związane z rozwijającą się boreliozą. Duża ich część zaprzecza nawet, że była kiedykolwiek ukąszona przez kleszcza. Z czego wynika ten fakt?

1. **Ukłucie kleszcza jest bardzo często bezbolesne**, gdyż wydziela on substancję znieczulającą skórę.
2. **Niewielkie rozmiary pasożyta**- kleszcz w postaci dojrzałej ma kilka milimetrów długości, jednakże w postaci larwalnej czy nimfy ma wielkość główki od szpilki. Zarówno postać dojrzała jak i nimfa czy larwa kleszcza przenoszą boreliozę. Dziś wiemy, że chorobę mogą również przenosić komary i pchły.
3. **Krótki czas ekspozycji**- wystarczy kilka godzin żerowania kleszcza, aby krętki wniknęły do naszego organizmu.

Rumień wędrujący, to jedyny objaw charakterystyczny dla tej choroby. Jego wystąpienie nie wymaga potwierdzenia serologicznego. Typowa zmiana początkowo ma formę plamy i szybko powiększa się wykazując centralne przejaśnienie. O pewnym rozpoznaniu można mówić gdy zmiana ulega powiększeniu w ciągu kilku dni i przekroczy średnicę 5 cm.

Jeśli zauważysz taką zmianę, masz szczęście, bo dla lekarza to czytelny symptom boreliozy

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

nie wymagający dalszych badań.

Zgodnie z zaleceniami Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych (PTEiLChZ) laboratoryjna diagnostyka boreliozy polega na wykryciu specyficznych przeciwciał klasy IgM oraz IgG w surowicy pacjenta (testy badają odpowiedź immunologiczną organizmu na obecność bakterii).

Wczesna borelioza – przeciwciała klasy IgM mogą być wykrywane już w 2 tygodniu choroby, ale u większości chorych ich obecność ujawnia się kilka tygodni później. Późne stadium boreliozy charakteryzuje zwykle obecność przeciwciał w klasie IgG.

Rozpoznanie boreliozy z Lyme (z wyjątkiem sytuacji, gdzie występuje rumień wędrujący) wymaga dwuetapowego protokołu diagnostycznego:

1 ETAP - TESTY PRZESIEWOWE

Testy przesiewowe, są to badania charakteryzujące się wysoką czułością lecz niską swoistością – chodzi o to, żeby w grupie wykryć możliwie najwięcej potencjalnie chorych, nawet kosztem uzyskania wyniku fałszywie dodatniego u osoby zdrowej. W pierwszym etapie należy wykazać obecność swoistych przeciwciał IgM lub IgG (w zależności od fazy rozwoju infekcji) metodą immunoenzymatyczną (ELISA) lub testem immunochromatograficznym.

2 ETAP - TEST POTWIERDZENIA

W drugim etapie u chorych z wynikami dodatnimi lub wątpliwymi testu przesiewowego, należy wykonać oznaczenia techniką Western-blot. Metodę Western-blot charakteryzuje wysoka swoistość przy niższej czułości. Badanie Western Blot w zasadzie sporządza mapę różnych przeciwciał wytwarzanych przez organizm przeciwko krętkowi.

W tym przypadku nie można mówić o przewadze jednego badania nad drugim, ponieważ obie metody wzajemnie się uzupełniają i taki protokół diagnostyczny pozwala wykryć najwięcej przypadków choroby!

Od niedawna alternatywą względem laboratoryjnych badań przesiewowych są czułe immunochromatograficzne szybkie testy do użytku domowego dostępne w aptekach służące do wykrywania przeciwciał przeciwko *Borrelia* w klasie IgM. Testy wykrywają zatem wczesną fazę infekcji, która jest o wiele łatwiejsza do wyleczenia niż przewlekła infekcja.

Test można wykonać już po 2 tygodniach od ukąszenia kleszcza!

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

Zasada metody immunochromatograficznej jest porównywana z testem ELISA, z tą jednak różnicą, że reakcja immunologiczna przebiega na papierze chromatograficznym (membranie nitrocelulozowej) z wykorzystaniem zjawisk kapilarnych, a w metodzie ELISA reakcja ma miejsce na płytce z 96 dołkami (pełniącymi funkcję mikropróbówek).

Test jest dokładny, co potwierdza fakt, że jest stosowany od ponad 10 lat przez specjalistów (szpitale, laboratoria). Raporty oceny pokazują, że wczesne przeciwciała (IgM) przeciw bakterii *Borrelia* są wykrywane w próbkach europejskich w ponad 93% przypadków.

Obecnie **szybkie testy diagnostyczne** zyskują coraz większą przewagę nad innymi metodami diagnostycznymi, takimi jak tradycyjne badania laboratoryjne. Przede wszystkim ze względu na krótki czas w jakim uzyskujemy wynik, czy też prostotę wykonania - nie wymagającą dodatkowego sprzętu i odczynników, a w wielu przypadkach także niższy koszt pojedynczego badania.

Pamiętaj, decyzja o rozpoznaniu i leczeniu boreliozy powinna być podejmowana wyłącznie przez lekarza. Jeżeli ukąsił Cię kleszcz, odczuwasz objawy lub badasz się profilaktycznie - **zrób test na boreliozę**.

Źródło zdjęcia: <https://www.canva.com/photos/>

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit